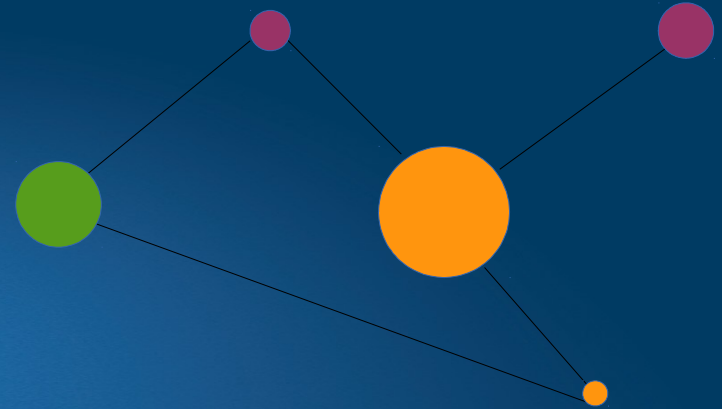

Pravidlá pre úrovne interoperability otvorených údajov SR v Strategickkej priorite NKIVS - Otvorené údaje

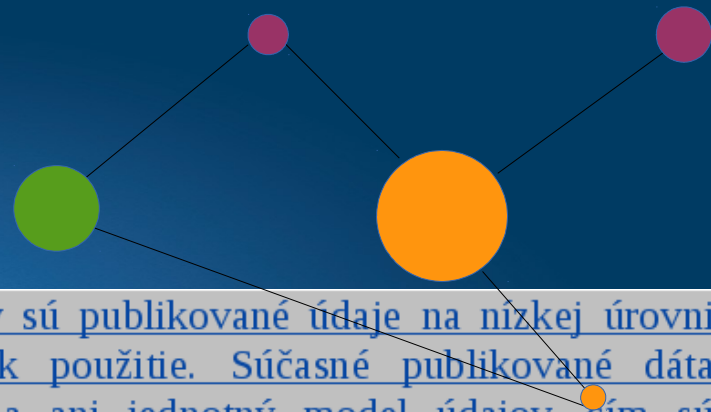
Miroslav Líška & Marek Šurek
2017-08-22

Agenda

1. Dôvody realizácie SP Otvorené údaje
2. Definovanie úrovni kvality verejných otvorených údajov prostredníctvom klasifikácie 5★ OpenData
3. Pravidlá pre úrovne interoperability otvorených údajov ISVS
 - 3.A Dostupnosť údajov v štátnej správe
 - 3.B Dostupnosť údajov v samospráve
 - 3.C Výber formátov pre otvorené údaje
4. Centrálna dátová kancelária a jej kompetencie

Úvod::Dôvody realizácie strategickej priority

Z hľadiska efektívneho spracovania otvorených údajov sú publikované údaje na nízkej úrovni interoperability, čo podstatne limituje ich akékoľvek použitie. Súčasné publikované dáta nepoužívajú jednotné referencovateľné identifikátory a ani jednotný model údajov, čím sú prakticky všetky údaje samostatné a pri ich použití je ich nutné vždy spájať, resp. integrovať nanovo.

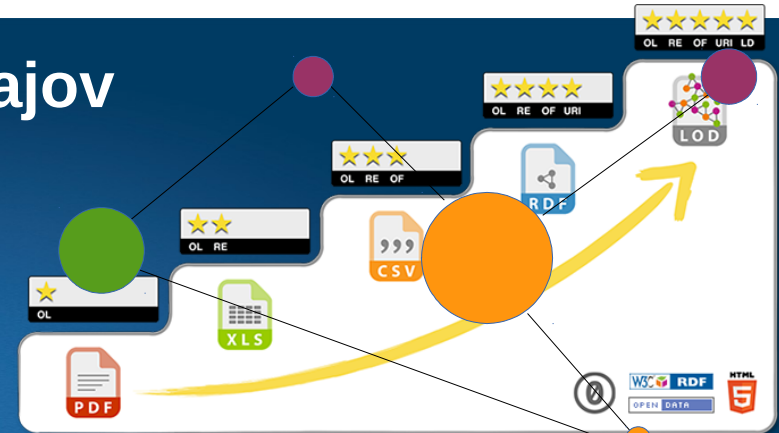
Súčasný stav: technické obmedzenia

1.3.1 Obmedzenia v interoperabilite súčasných otvorených údajov

V súčasnosti medzi najvýznamnejšie obmedzenia v kvalite publikovaných otvorených údajov patrí ich vzájomná nekompatibilita, resp. absentujúca interoperabilita. Historický Katalóg dátových prvkov používaný na popis údajov je jednak reprezentovaný ako slabá ontológia, tj. v nízko strojovo spracovateľnej podobe, a súčasne popisuje len malý zlomok údajov verejnej správy. Ďalším problémom obmedzujúci interoperabilitu otvorených údajoch je používanie rôznych identifikátoroch pre rovnaké entity, pričom mnohé údaje sú súčasne spravované rôznymi gestormi samostatne, a tie nezdieľajú rovnaký model. Pracovať s údajmi ako s jedným konzistentným celkom je nemožné a prakticky pre každé ISVS sa musia integrovať nanovo.

Kvalita – interoperabilita údajov

5★ Open Data

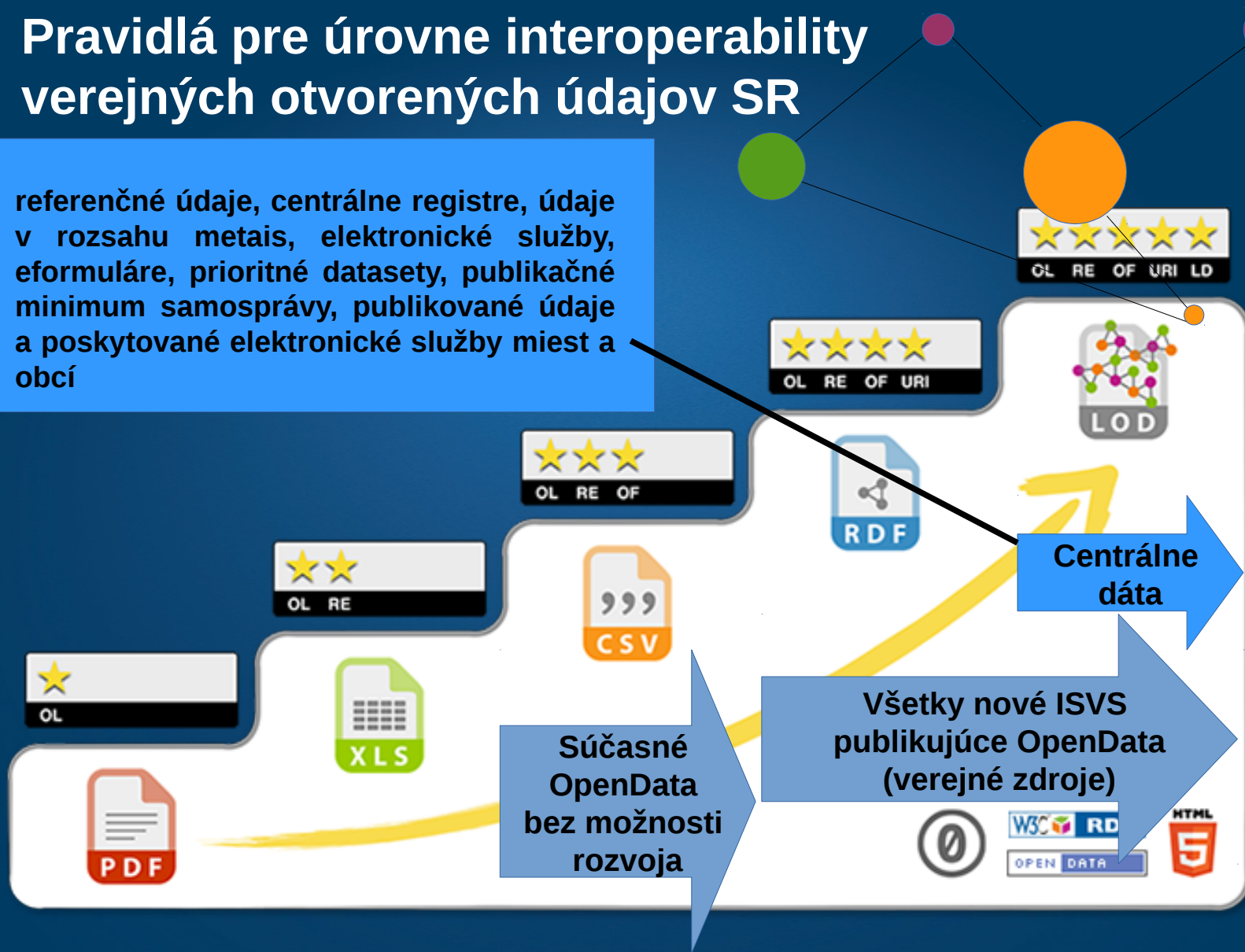

Tabuľka 1: Definovanie úrovni kvality otvorených verejných údajov SR z pohľadu ich interoperability

Úroveň	Popis
1★	Sprístupnenie údajov (v akomkoľvek formáte) pod otvorenou licenciou
2★	Údaje sú sprístupnené v štruktúrovanej forme (napr. Excel namiesto obrázka s tabuľkou)
3★	Sprístupnenie údajov v otvorenom formáte (napr. CSV, alebo ODS namiesto Excelu)
4★	Použitie URI na identifikáciu ľubovoľných entít (dátové prvky, údaje) tak, aby ich bolo možné referencovať. Údaje sú popísané ontológiami, avšak tie nepatria do Centrálneho modelu údajov verejnej správy.
5★	Zladenie/prepojenie údajov s ostatnými, aby bol jasný ich význam. V prípade otvorených verejných údajov SR ide o ich popísanie Centrálnym modelom údajov verejnej správy jednotne mapovaným na medzinárodné ontologické štandardy.

Pravidlá pre úroveň interoperability verejných otvorených údajov SR

referenčné údaje, centrálny registre, údaje v rozsahu metais, elektronické služby, eformuláre, prioritné datasety, publikačné minimum samosprávy, publikované údaje a poskytované elektronické služby miest a obcí

Dostupnosť údajov v štátnej správe

Tabuľka 2: Dostupnosť údajov v štátnej správe

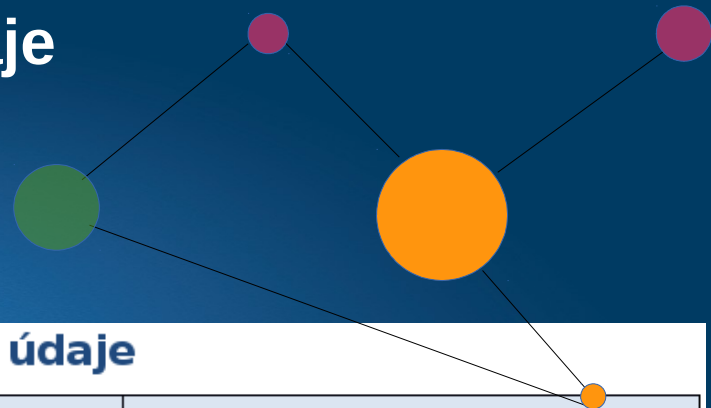
Zvýšiť kvalitu publikovaných údajov štátnej správy	<i>Pre všetky existujúce otvorené údaje, ktoré nie sú súčasťou nových alebo inovovaných ISVS publikujúcich otvorené údaje je nutné údaje publikovať minimálne na úrovni kvality 3★</i>	100%
	<i>Pre všetky existujúce publikované datasey je odporučená ich manuálna alebo automatizovaná transformácia minimálne na úroveň 4★; v prípade že predmetné dáta sú kľúčovej centrálnej povahy (referenčné údaje, centrálny registre, údaje v rozsahu metais, resp. prioritné datasey), je odporučená úroveň 5★</i>	50%
	<i>Pre všetky nové a inovované ISVS publikujúce otvorené údaje je nutné údaje publikovať minimálne na úrovni kvality 4★</i>	100 %
	<i>Pre všetky nové a inovované ISVS publikujúce otvorené údaje s centrálnou povahou (referenčné údaje, centrálny registre, údaje v rozsahu metais, resp. prioritné datasey) je nutné údaje publikovať na úrovni kvality 5★</i>	100 %

Dostupnosť údajov v samospráve

Tabuľka 3: Dostupnosť údajov v samospráve

Zvýšiť kvalitu publikovaných údajov samosprávy	<i>Pre všetky existujúce otvorené údaje, ktoré nie sú súčasťou nových alebo inovovaných ISVS publikujúcich otvorené údaje je nutné údaje publikovať minimálne na úrovni kvality 3★</i>	
	<i>Pre všetky existujúce publikované datasety je odporúčaná ich manuálna alebo automatizovaná transformácia minimálne na úroveň 4★; v prípade že publikované dáta reprezentujú kľúčové údaje samosprávy (publikačné minimum samosprávy, publikované údaje a poskytované elektronické služby miest a obcí jednak centrálneho riešenia, tj. DCOM alebo samostatného lokálneho riešenia), je odporúčaná úroveň 5★</i>	50%
	<i>Pre všetky nové a inovované ISVS publikujúce otvorené údaje je nutné údaje publikovať minimálne na úrovni kvality 4★</i>	100 %
	<i>Pre všetky nové a inovované ISVS publikujúce otvorené údaje s centrálnou povahou (publikačné minimum samosprávy, publikované údaje a poskytované elektronické služby miest a obcí jednak centrálneho riešenia, tj. DCOM alebo samostatného lokálneho riešenia) je nutné údaje publikovať na úrovni kvality 5★</i>	100 %

Výber formátov pre otvorené údaje

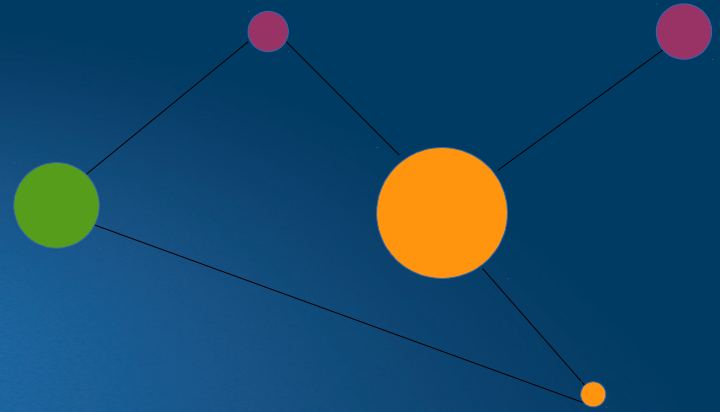

Tabuľka 4: Výber formátov pre otvorené údaje

Variant	Úroveň interoperability	Príklad	Výber	Zdôvodnenie
Proprietárne formáty	1★, 2★	PDF, XLS		
Otvorené formáty	3★	CSV, XML, ODS	X	Pre existujúce otvorené údaje by bolo potrebné alokovať dodatočné finančné zdroje.
	4★, 5★	RDF, OWL, TriX	X	Pre nové alebo inovované ISVS publikujúce otvorené údaje sa použijú na to alokované zdroje.

Centrálna dátová kancelára a jej kompetencie

- Doplnenie Dátovej kancelárie verejnej správy o nové kompetencie, ktorá bude mať na starosti 1) pridelenie Jednotných referencovateľných identifikátorov (URI) pre údaje verejnej správy, 2) správu dátovej vrstvy, tj. správu Centrálného modelu údajov verejnej správy založeného na ontológiách, 3) Centrálnu koordináciu zverejňovania otvorených údajov, 4) definovanie požadovaného stupňa interoperability pre všetky zverejňované datasety. Vhodné by bolo tiež disponovať právnyimi odborníkmi v oblasti dát a licencovania.
 - Zriadenie **Centrálnej kapacity** pre koordináciu publikovania otvorených údajov v štátnej správe a samospráve.
 - Zriadenie **Centrálnej kapacity** pre koordináciu publikovania otvorených údajov v samospráve
- Rozhodnutie o tom, v akej kvalite sú, alebo majú byť vy publikované otvorené údaje je v kompetencii Centrálnej dátovej kancelárie (pridelenie úrovne kvality v stupňoch interoperability 1★-5★). Pre existujúce otvorené údaje, ktoré sú reprezentované vo forme s nízkym stupňom interoperability (max 3★), avšak majú vysoký potenciál na znovapoužitie, Centrálna dátová kancelária odporučí ich postupné zkvalitnenie na dosiahnutie požadovaného stupňa interoperability. V prípade nových, alebo inovovaných ISVS publikujúcich otvorené údaje Centrálna dátová kancelária určí, či sú dáta povahy z vysokým stupňom znovapoužitia a je nutné zabezpečiť ich súlad z Centrálnym modelom údajov založených na ontológiách (5★), alebo údaje tento charakter nemajú (4★).

Ďakujem za pozornosť